

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓๑/๒๕๕๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การลาออกของนายกเทศมนตรีซึ่งถูกสั่งให้ระงับการปฏิบัติราชการ
ชั่วคราวตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑.๖/๙๔๗๗ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยนายประทีป ยั่งยืน นายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งถูกสั่งให้ระงับการปฏิบัติราชการชั่วคราวตามข้อ ๓ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘^๑ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ แต่ถูกยับยั้งการลาออก โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการเห็นว่าไม่เป็นไปตามข้อ ๓ แห่งคำสั่งดังกล่าว ประกอบกับนายประทีป อยู่ระหว่างการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนซึ่งยังไม่ได้ข้อสรุป อย่างไรก็ตาม ปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่อได้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว การลาออกย่อมมีผลสมบูรณ์ (ตามนัยเรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๒) และในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ ไม่ปรากฏว่ามีหลักเกณฑ์ในการยับยั้ง ดังนั้น จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ควรนำเสนอนายกรัฐมนตรีวินิจฉัยว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ จะมีผลให้ไม่สามารถลาออกตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการยับยั้งไว้ หรือสามารถลาออกได้ตามความเห็นของกระทรวงมหาดไทย

ในการนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี จึงมีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นทางกฎหมายต่อเรื่องดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อ ๓ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ ที่กำหนดให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้ระงับการปฏิบัติราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งอยู่เป็นการชั่วคราว โดยไม่ได้รับคำตอบแทนจนกว่านายกรัฐมนตรีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๔/๓๒๓ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบและการกำหนดกรอบอัตราคำสั่งชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ข้อ ๓ ให้ผู้มีรายชื่อในกลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ ตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้ระงับการปฏิบัติราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งอยู่เป็นการชั่วคราวโดยไม่ได้รับคำตอบแทนจนกว่านายกรัฐมนตรีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ที่มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการเป็นการชั่วคราวแต่เพียงประการเดียว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยไม่มีบทกำหนดอื่นใดให้ดำเนินการนอกเหนือจากนี้ สำหรับความตอนท้ายที่ว่า “จนกว่านายกรัฐมนตรี จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น” นั้น มีความหมายเพียงในส่วนที่เกี่ยวกับการระงับการปฏิบัติราชการ และการไม่ได้รับคำตอบแทนเท่านั้น มิได้มีข้อความใดที่จะให้อำนาจนายกรัฐมนตรีมีอำนาจ ไปจำกัดสิทธิใด ๆ ของบุคคลใด กรณีจึงมีผลเพียงว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องหยุดการปฏิบัติราชการ ในหน้าที่เดิมเท่านั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวประสงค์จะลาออกจากการดำรงตำแหน่ง ย่อมต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น โดยกรณีการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีเพราะการลาออกนั้น มาตรา ๔๘ ปญจทศ” (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้มีผลเมื่อได้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีได้ให้อำนาจ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะยับยั้งการลาออกนั้นได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายประทีปฯ ได้ยื่นหนังสือ ขอลาออกจากตำแหน่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการแล้ว การลาออกนั้นจึงสมบูรณ์ และมีผลให้นายประทีปฯ พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง ทั้งนี้ ตามนัยความเห็น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๔๔/๒๕๕๒^๕

สำหรับข้อกังวลของผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการที่เกรงว่าหากยอมให้นายประทีปฯ ลาออกแล้วจะมีผลต่อการดำเนินการสอบสวนที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น เห็นว่าการลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมตริดังกล่าวไม่มีผลเป็นการตัดอำนาจการดำเนินการสอบสวน

“มาตรา ๔๘ ปญจทศ นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจ

(๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ จตุทศ

(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๒ ตรี วรคทา หรือ

มาตรา ๗๓

(๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๘) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่านายกเทศมนตรีไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงตาม (๔) หรือ (๕) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการลาออก ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๘๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อเท็จจริงหรือตรวจสอบเพื่อพิจารณาเหตุพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของ
คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๕๗^๕

(นายดิสทัต โทตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๘

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินกิจการของคณะรัฐมนตรีภายหลัง
สมาชิกสภาเทศบาลลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี และการมีส่วนได้เสียของสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๙๘
ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี